

Izhaja
mesečno dvakrat.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št. 6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Freljh

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 1.

Ljubljana, 15. januarja 1928.

Leto VIII.

Prvo društvo hišnih posestnikov
v Ljubljani

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

v ponedeljek 23. jan. 1928 točno ob 6. uri zv.
v veliki dvorani hotela 'Union' v Ljubljani

Na zboru se bo razpravljalo:

1. O novi davčni reformi.
2. O členu 69, fin. zak. za leto 1928-29.
3. O občinskih zadevah ljubljanskih.
4. Slučajnosti.

V zadnji številki »Mojega doma« smo natanko opisali nevarnost, ki preti skoro vsem posestnikom v Sloveniji, zlasti ljubljanskim in okoliškimi, čl. 69 fin. zak., s katerim se hoče onemogočiti vsako prodajo ali zakup hiš in posestev. S tem bo uničen ves promet z nepremičninami, ki bodo zgubile skoro vsako vrednost.

Zato je dolžnost vseh hišnih posestnikov, da proti temu protestirajo in napravimo vse korake, da vladni predlog ne postane zakon. Zato upamo, da ne bo prav nobenega posestnika, ki bi se ne udeležil tega važnega zborovanja.

Važna bo tudi razprava o novi davčni reformi, ki nam sicer obeta donesti nekaj olajšav, ki pa je v predlaganem načrtu krivična in previsoka obdačitev hišne posesti, zlasti lastnih stanovanj v Mostah in Viču. Vstop je dovoljen samo proti izkaznici, zakar zadostuje zadnja številka »Mojega doma« ali pa pobotnica (položnica) o plačani članarini. S polnoštevilno udeležbo boste pokazali, da niste nikakor voljni, da bi se vas na tak način omejevalo v Vaši lastnini.

O d b o r.

Dr. Vinko Gregorič:

Izenačenje davkov

V pravni državi morajo imeti davki tudi pravno podlago. Vsak davkoplačevalec naj bi si lahko sam izračunal, koliko in kedar ima plačati davke. Nesigurnost obdavčevanja rodi nezaupanje v državo. Koj ko smo dobili ustavo, bi morala skupščina smatrati kot prvo delo: enako ureditev obdavčevanja za vso državo. Breme mora biti enakomerno razdeljena in reorganizacija davčnega sistema mora stremeti za tem, da je obdavčevanje točno, enostavno, jasno, brez šikan in upravnih aparatov po ceni. Ni nam treba toliko vrst davkov, toliko paragrafov, da se velikokrat davčni strokovnjak sam ne spozna, kaj šele navadni državljani, ki mora preštudirati vse te obsežne davčne predpise. Po mojem mnenju bi bil ideal obdavčenja enotni progresivni osebni dohodninski davek. Vsi

drugi direktni davki naj bi odpadli. Obdavčeni naj se ves skupni čisti dohodek davkoplačevalca v preteklem letu. Od tega izračunjenega čistega dohodka naj bi se plačal gotov odstotek, ki pa bi bil tem večji, čim večji je ta čisti dohodek. Na ta način bi se vsi dohodki, bodisi iz kateregakoli naslova, enakomerno obdavčevali, oblasti in srezi bi pa pobirali doklade k temu državnemu davku, samoupravnim občinam bi se pa odkazali vsi indirektni davki, kar bi bilo pravično, ker indirektni davki zadenejo lokalni promet in lokalni dobiček.

Po tem uvodu naj bi se davki tako-le razdelili:

1. Dohodki države (1. carina, 2. kolkovina, 3. državni monopoli in državni obrati, 4. enotni progresivni osebni dohodninski davek.

II. Dohodki oblasti in srezov. 1. doklade na enotni progresivni splošni osebni dohodninski davek. 2. Dohodki avtonomnih podjetij.

III. Dohodki avtonomnih občin. 1. vsi indirektni davki (trošarina, veselilni davek, davek na prirastek vrednosti nepremičnin pri prodaji, razne takse). 2. Dohodki občinskih podjetij. 3. Gostaščina. Predpogoj pa je, da male občine prenehajo in se združijo v občine, ki bi šteje najmanj 5000 duš.

Na ta način bi se davki države in avtonomnih korporacij na vsakomur razumljivi način zenačili; avtonomni dohodki občine pa bi bili v rokah teh občinskih zastopov, ki poznajo lokalne razmere in se lahko obdavčevanje tem razmeram prilagodijo. Ves davčni aparat bi bil pregleden in bi se eventualni rekurzi tudi naglo reševali. Vsak davkoplačevalec bi si izračunal svoje dohodke in izdatke in lahko takoj dognal, koliko davka ima po predloženi lestvici plačati državi in koliko doklad avtonomnim oblastim in srezom. V nar. skupščini se za gotovo dobo, morebiti 3 leta določi odstotna lestvica, da se krijejo državne potrebščine. Doklade za avtonomne potrebščine bi se pa morale vsako leto določiti za prihodnje davčno leto. S tem bi se odpravil dosedanj sistem, da se z zvišanjem državnega davka tudi avtomatično zvišajo avtonomne doklade, ki je dosedaj po nepotrebnem obremenoval davkoplačevalca.

Neobhodni pogoj, da se tako obdavčevanje more izvršiti, pa je pravočasna in izčrpna predložitev proračuna na podlagi računskih zaključkov glede dohodkov in izdatkov zadnjih 3 let. Ako ni pri proračunski razpravi tega temelja, je vsak proračun fiktiven in neutemeljen. Proračun se mora predložiti 3 mesece pred novim davčnim letom in ga rešiti tudi v tem roku. Istotako se mora predložiti 3 mesece po končanem davčnem letu računski zaključek za pretečeno davčno leto, pregledan od kontrole, ki jo mora imeti vsaka javna uprava. Ako se bo na ta način postopalo, se bo tudi dvignila davčna morala pri davkoplačevalcih gotovo ne v škodo države,

ako bodo uvideli davkoplačevalci točne račune in resno gospodarstvo.

Davčno vprašanje sega globoko v vso javno življenje. Stanovska zastopstva so poklicana baviti se temeljito s tem vprašanjem, preden postane nameravana davčna reforma zakon. Na podlagi referatov teh stanovskih zastopstev bi se končno redigiral zakon. Izključena pa mora biti vsaka politika.

Napoved bi moral davkoplačevalec predložiti do konec februarja davčnega leta. Ako do tega roka ne predloži napovedi, mu davek odmeri davkarija po lastnem preudarku. V slučaju, da ne veruje davkarija napovedi, mora ona dokazati, da napoved ni prava; ako pa davkarija sama brez napovedi davkoplačevalca odmeri, mora davkoplačevalec dokazati, da odmera davkarije ni prava.

Davek bi bil različen za samske in za one, ki imajo preskrbeti rodbinske člane.

Samski plača celotni davčni predpis; za vsakega rodbinskega člana bi se pa odpisal gotovi odstotek. — S tem se štiti družina z mnogimi nepreskrbljenimi člani.

Določi se tudi eksistenčni minimum, toda resničen, s katerim se da v resnici živeti, ne pa kakor dosedaj samo fiktiven.

Objavil sem sicer svoje misli že pred dvema leti, vendar smatram za umestno sedaj, ko je nastopilo vprašanje izenačenja davkov v naši državi v akutni štadij, da stopim še enkrat pred javnost. Morebiti je ta moj načrt pogrešen; rad se dam podučiti, saj je edini namen te javne diskusije, da se razbistrijo pojmi in doseže kar je najbolje za državo in za davkoplačevalce.

Hišni posestniki in davčna reforma

Na zahtevo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo je bila sklicana seja Glavnega Saveza društev hišnih in zemljiških posestnikov v Beogradu za dan 14. t. m. Konference so se udeležili delegati skoraj vseh mest, našo Zvezo je zastopal predsednik Freljh, društvo v Mariboru pa predsednik Glaser. O davčni reformi, zlasti o hišno-najemninskem davku je obširno poročal g. Freljh, nakar so bili sprejeti predlogi za resolucijo, ki jo navajamo spodaj. Delegati so intervenirali pri vseh poslaniških klubih radi znižanja hišno-najemninskega davka, kakor ga je predlagala vlada. Dosegli smo precej uspeha, o katerem bomo poročali drugič.

V nedeljo, dne 15. t. m. se je vršil v hotelu »Imperial« v Beogradu izredno dobro obiskan shod, ki ga je sklicalo Udruženje posestnikov v Beogradu. Shod je vodil društveni predsednik g. Eraković; udeležili pa so se ga vsi v Beogradu se mudeči delegati Glavnega Saveza.

Po otvoritvenem govoru predsednika udruženja Erakovića se je oglasil k besedi zastopnik sarajevskih posestnikov Bogunović, ki je v temperamentnem govoru po-

jasnil, v kakšnem položaju bodo hišni posestniki, če bo sprejet nov davčni zakon. Prvi strel za ujedinjenje, je dejal Bogunović, je počil v Sarajevu, in ta strel je nam prinesel svobodo in ujedinjenje, pa tudi materijalno suženjstvo. Bosanci so umirali za svobodno državo na vešalih, zdaj pa umirajo v nji gladi.

Govornik je žel za svoja izvajanja viharo odobravanje. Za njim se je oglašil k besedi član uprave Nikolić, ki je pojasnil, kaj je storilo združeno v preteklem poslovnem letu. Izjavil je, da obstoja država samo za peščico ljudi in da naj ti ljudje nosijo vso odgovornost za posledice svojega dela.

Največje zanimanje je vzbudil govor predsednika društva hišnih posestnikov iz Ljubljane g. Freliha, ki je najprvo pozdravil zborovalce v imenu ljubljanskih in vseh posestnikov iz ostale Slovenije, nadalje kot prvi podpredsednik v imenu Glavnega Saveza ter končno v imenu internacionalne »l'Union de la Propriété Bâtiie«, katere predsednik g. grof Larmeroux ga je na kongresu v Haagu naprosil, da pozdravi posestnike iz naše države na vseh zborovanjih. Nadalje je omenjal, da je hišno-najemninski davek na Čehoslovaškem, ki je socijalistično vladana, največji v Evropi, da pa vendar znaša za Prago in Brno samo 12%, v vseh drugih mestih pa po 8% najemnine. Toda v Jugoslaviji bodemo tudi po novem plačevali več kakor sedaj na Čehoslovaškem. V Ljubljani pa smo nekaj let plačevali 68% državnega davka brez doklad, sedaj pa plačujemo v vsej Sloveniji državnega davka 38.76 odstotkov, z dokladami pa plačujemo v nekaterih krajih več kakor znaša prejeta najemnina, tako, da mora hišni posestnik do 40 Din iz svojih žepov doplačevati pri 100 Din najemnine. Progresivnost ni pravična, ker radi odprave dohodnine sedaj razni bogatini in spekulantje ne bodo plačevali sploh nobenega davka.

Nato je govoril o famoznem členu 69. novega finančnega zakona, po katerem bi ne smel noben posestnik na ozemlju 50 km od meje prodati svojega zemljišča brez dovoljenja vojnega in notranjega ministrstva. Na shodu je bil navzoč tudi neki uradnik notranjega ministrstva, ki je izjavil, da je ta člen v interesu države, češ, da imamo na meji vohune. G. Frelih ga je zavrnil, da hišni posestniki niso vohuni. Vohuni da imajo avtomobile in dovolj denarja, nimajo pa hiš.

Sledilo je še več govorov, na kar je bila sprejeta resolucija, ki jo predloži združeno Narodni skupščini. Resolucija se glasi:

1. Da se zniža osnovna davčna stopnja od 12 na 10 odstotkov, všteti vse davčne pribitke, invalidski in komorski davek, izvzemši vsak progresivni davek.

2. Da se najemnine onih stanovanj, v katerih stanujejo sami hišni posestniki, računajo za 50 odstotkov nižje kakor najemnine v sličnih stanovanjih, kjer ne stanujejo hišni posestniki.

3. Da se neoddana poslopja odnosno lokali oproste davka, dokler niso oddana v najem.

4. Na račun stroškov za vzdrževanje poslopij in za upravljanje naj se odbije od najemnine 30 odstotkov v vseh mestih naše države.

5. Finančni minister ne sme pod nobenim pogojem dobiti pooblastila, da bi na svojo roko po potrebi zvišal davčno stopnjo.

6. V zakon mora priti člen, ki bo določal, da se morajo pri prijavi dohodkov od poslopij odbiti obresti na vključene dolgove in da se ima smatrati samo ostanek kot čisti dobiček.

7. Celokupni davčni prebitki samoupravnih teles ne bi smeli prekoračiti 10-odstotnega državnega davka.

8. Vsi gospodarsko upropašeni lastniki poslopij in zemljišč, ki so 15 let nosili na svojih ramah stanovanjski zakon in torej tudi žrtve za državo, morajo biti oproščeni novih visokih davščin vsaj za 15 let, to je toliko časa, kolikor je trajal zloglasni stanovanjski zakon.

Po resoluciji je predsednik Eraković prečital tudi najnovejšo izjavo ministra za socijalno politiko dr. Gosarja. Glede na to izjavo je bil sprejet dodatek k resoluciji, ki protestira proti tej nepotrebnosti izjavi.

Izredni občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

Dne 30. novembra 1927 se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« izredni občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov, ki je bil izvanredno dobro obiskan kljub neugodni popoldanski uri. Po pozdravu navzočih udeležencev je predsednik zlasti pristržno pozdravil predsednika bratskega društva v Zagrebu g. polkovn. Čačkovića.

Vladni svetnik dr. Lovro Požar je v temeljitem govoru protestiral proti nameravani ukinitvi ljubljanske univerze. Soglasno je bila sprejeta od njega predlagana resolucija. Dr. Regali je protestiral proti premestitvi upravnega sodišča iz Celja v Zagreb in proti reduciranju železniške direkcije od 8 na 4 oddelke.

Društveni predsednik je očrtal pomanjkljivost novega stanovanjskega zakona in je razlagal najvažnejše njega določbe. Ker se je 95 odstotkov hišnih posestnikov in stanovanjskih najemnikov sporazumelo glede stanovanjske najemnine, je bilo podaljšanje zakona popolnoma odveč.

Predsednik g. Čačković iz Zagreba je pozdravil navzoče v imenu svoje organizacije in očrtal pomanjkljivost stanovanjskega zakona z ozirom na hrvatske razmere.

Predsednik Frelih je v daljšem govoru orisal zasluge g. Čačkovića za hišne posestnike in zlasti radi spopolnitve naših organizacij ter predlagal, da ga naše društvo izvoli za svojega častnega člana, kar so zborovalci enoglasno z velikim odobravanjem sprejeli, nakar se je g. Čačković v lepih besedah zahvalil za izkazano zaupanje. Dr. Regali je nato razložil vsebino novega stanovanjskega zakona z ozirom na naše slovenske razmere. Predsednik Frelih pa načrt davčne reforme, ki je predložena Narodni skupščini. Z odlaganjem davčne reforme se vleče vsa stvar od leta do leta in so s tem davkoplačevalci v Sloveniji neprimerno visoko oškodovani in se jim nalaga mnogo večja bremena, kakor ostalim davkoplačevalcem v državi.

Nato je predsednik obširno kritikoval dosedanje mestno gospodarstvo in je predlagal primerno resolucijo.

Ko se je še določila članarina za leto 1928. je predsednik zaključil lepo uspeli občni zbor.

Sprejete so bile soglasno sledeče resolucije:

I. Resolucija.

Hišni posestniki, zbrani na svojem izrednem občnem zboru dne 30. novembra 1927 se popolnoma strinjajo s prizadetimi akademskimi krogi in posameznimi korporacijami cele Slovenije, ki so povzdignili svoj glas proti nameravani okrnitvi ljubljanske univerze ter kot eminentno gospodarska organizacija baš tudi z gospodarskega stališča enodušno protestira proti ukinitvi katerekoli fakultete, tega po skoro stoletnem zahtevanju doseženega najvišjega učnega zavoda.

Nasprotno Prvo društvo hišnih posestnikov zahteva, da se doslej še vedno nepopolna univerza čimpreje izpopolni s celotno medicinsko fakulteto in da se za izpopolnitev te poslednje in za zadostno znanstveno opremo vseh ostalih fakultet stavi v vsakoletni proračun tolike kredite, da ne bode naša univerza poleg dveh ostalih sestrâ očitvidno izgledala kot pastorka. To pa zahteva, ker je bila Ljubljani kot tretji, t. j. slov. prestolici z zakonom zasigurana popolna slov. univerza, ne pa fakulteta.

2. Ker ima obstoj in razvoj vsake univerze, kakor za vsako drugo mesto, tako tudi za Ljubljano največji pomen ne le za kulturni, marveč zlasti za gospodarski njen napredek.

2. Ker plačuje Slovenija, v prvi vrsti pa Ljubljana toliko državnih različnih davkov, da sme upravičeno pričakovati, da se bodo mogli njeni talentirani sinovi na domačem vseučilišču povzdigniti oz. povzpeti do najvišje izobrazbe.

3. Ker je Ljubljana bolj kot katerekoli mesto Kraljevine po svoji ravno pravšni velikosti, po svoji zdravi in krasni legi, kakor nalašč ustvarjena za sedež univerze, ko nudi mladini z modernimi napravami vso potrebno ugodnost na študij za njen moralni in fizični razvoj, bližnje sosodstvo tujih znanstvenih središč pa profesorjem priliko za izpopolnjevanje in izmenjavo znanstvenih pridobitev.

II. Resolucija.

Zbor društva hišnih posestnikov v Ljubljani, zbran dne 30. novembra 1927 v dvorani hotela »Union« v Ljubljani, protestira zoper odpravo Upravnega sodišča v Celju in prenos njega poslov na Upravno sodišče v Zagrebu, kar se namerava storiti s čl. 39 novega fin. zakona in to iz sledečih razlogov:

1. Upravno sodišče v Celju je upravno sodna instanca za celo Slovenijo, kjer je v veljavi čisto drugačno upravno pravo kakor v sosednji Hrvatski, vsled česar je nujno potrebno samostojno upravno sodišče za Slovenijo. Praksa jasno dokazuje, da so le tista sodišča prvovrstna, ki stoje v živem stiku z življenjem samim in ki poznajo dejanske razmere, o katerih naj sodijo, neposredno iz lastnega opazovanja. Slabe izkušnje, ki jih je imelo hišno sodstvo z višjim stanovanjskim sodiščem v Zagrebu v zadnjem času, zahtevajo, da ostane slovensko upravno sodišče v Celju, ker bi v Zagrebu kaj kmalu bilo pričakovati, da bi sodili o slovenskih upravnih zadevah sodniki, ki ne bi natančno poznali niti v Sloveniji merodajnega prava, niti razmer in še celo jezika ne.

2. Hišni in zemljiški posestniki imajo mnogo stikov z upravnim sodiščem bodisi v stavbnih, davčnih ali drugih zadevah. Pota k razpravam v Zagreb bi posestnikom iz Slovenije podražila upravno justico popolnoma po nepotrebnem in povzročila bi nepotrebno izgubo na času. V izrečnem gospodarskem interesu hišnih in zemljiških posestnikov je, da ostane upravno sodišče v Sloveniji, zlasti ker se stroški za to sodišče s premestitvijo v Zagreb ne bodo znižali, ampak zvišali, kar je tudi v škodo državnih financ.

3. Izjavljamo odločno, da smatramo postopno demontacijo različnih kulturnih in upravnih ustanov v Sloveniji za nepotrebno in z ničemur utemeljeno zapostavljanje Slovenije same, ki je z ozirom na njeno geografično lego in nesorazmerne davčne dajatve, pokrajina, ki bi zaslužila vso pozornost, ne pa zapostavljenje.

III. Resolucija.

Zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani protestira proti ukinitvi

Ljubljanske železniške direkcije vsled nameravane reorganizacije uprave državnih železnic.

1. Se z reorganizacijo število kontrolnega osebja dejansko ne bo nič zmanjšalo. Odpadlo bo sicer osebje v Ljubljani, zato pa se bo moralo pomnožiti v Beogradu. Vsled odhoda toliko družin iz Ljubljane bodo na škodi vsi ljubljanski pridobitni krogi, med tem ko itak prenapolnjenemu Beogradu ne bo nič koristilo.

Izpad tolikega števila kontrolnega uradništva ne pomeni samo enkratno, temveč trajno škodo, ker tudi bodoči inteligentni naraščaj ne bo dobil v Ljubljani službe pri železnici.

2. Še večja škoda v gospodarskem krogu bo okrnitev ljubljanske železniške direkcije od 8 na 4 oddelke vsled centraliziranja vseh večjih materialnih nabav v Beogradu. Ljubljanski industrijski in pridobitni krogi ne bodo v Beogradu mogli uspešno konkurirati s tamošnjimi, ker jim ne bodo razmere znane in bi prihajali s ponudbami prepozno. Iz navedenih razlogov zahtevamo, da ostane ljubljanska železniška direkcija z vsemi 8 oddelki neokrnjena.

IV. Resolucija.

Hišni posestniki odločno protestirajo zoper novi stanovanjski zakon, ki je bil sklenjen kljub jasnemu določilu člena 1 novele z dne 23. oktobra 1926, ki je zakonito določil, da se vsako omejevanje proste razpolage preneha s 1. novembrom 1927. Protestirajo, da vse intervencije in pojasnila naša in vseh drugih organizacij posestnikov v državi, da podaljšanje stanovanjskega varstva ni potrebno in je splošno škodljivo, niso privedle do odprave stan. varstva, kakor tudi ne izjave najvažnejših gospodarskih korporacij. Smatrajo, da je novi stan. zakon zadnji likvidacijski korak zaščite najemnikov po izjavi ministra socialne politike samega. Protestirajo tudi proti odločbi v novem stan. zakonu, da nosi v odpovednih pravnih vsaka stranka svoje stroške, zlasti povdarjajo, da je poslanec dr. Maček popolnoma po nepotrebnem in v nasprotju vsej dosednji praksi povzročil sprejetje tega določila, kar povzroča nagajive ugovore najemnikov in stvarno popolnoma neopravičene stroške posestnikom.

V. Resolucija.

Hišni posestniki zahtevajo, da se naselijo v stanovanjih v novih mestnih hišah v Ljubljani edinole deložiranci in odpovedanci iz starih hiš, ne pa druge stranke, ker če se ne preskrbi stanovanj res potrebnim ljudem, je vsaka stavbena akcija od strani občine nepotrebna in nezmisljena.

VI. Resolucija.

Protestirajo odločno zoper vodarino in gostaščino v Ljubljani 18%, v kateri višini je to davščino za leto 1928 določil g. vladni komisar. Ugotavljamo, da je bila za leto 1923 in 1924 odmernna podlaga za te davščine le najemnina po 11 milijonov dinarjev, da pa je letoletna najemnina v Ljubljani znesla za leto 1925 in 1926 kakih 28 milijonov dinarjev. Ker se je odmernna podlaga zvišala za 300%, bodo posestniki in najemniki plačevali trikrat tako visoko gostaščino in vodarino in bo imela mestna občina le pri mestnem vodovodu skoro 2 milijona dobička. Znižanje teh davščin je torej več kot upravičeno in tudi popolnoma mogoče pri štedenju v občinskem gospodarstvu. Odločno zahtevamo v interesu hišnih posestnikov in najemnikov, da se te omenjene davščine znižajo vsaj na 12% ter se tozadevni vloženi pritožbi ugodi!

Zahtevamo, da se najemnine v mestnih hišah določijo v isti višini, kakor so najemnine v smislu stan. zakona za druge

najemnike v ljubljanskih hišah. Nedopustno in krivično smatramo, da znaša primanjkljaj v mestnih hišah skoro 1½ milijona dinarjev, ki ga morajo pokriti ostali davkoplačevalci. Na ta način nastane tudi neopravičen primanjkljaj v občinskem proračunu, ki se mora kriti z dokladami vsega občinstva radi tega, da nekateri prepoceni stanujejo. Protestiramo tudi proti temu, da bi se podrla hiša na Poljanski cesti št. 15, ki je še v dobrem stanju, bi se s tem zgubilo 10 stanovanj in 4 obrtni lokali ter bi bilo treba za te najemnike dobiti stanovanja drugod, s čemur se po nepotrebnem izgublja stanovanja.

Zahtevamo, da se vsi javnosti natančno in s številkami pojasnijo prekoračenja v proračunu pri mestnih stavbah, ker gredo vsa sredstva iz žepov davkoplačevalcev, ki imajo pravico zahtevati, da se jim natoči čisto vino. Odbor Prvega društva hišnih posestnikov se pooblašča, da sestavi obširno spomenico o mestnem gospodarstvu in pravočasno vložiti pritožbo proti previsokemu proračunu.

Končno zahtevamo, da se vsi sklepi mestnega magistrata, kakor občinskega sveta razglašajo v ljubljanskih dnevnikih, kakor je bilo to dosedaj vedno običajno in ker morajo biti o tem obveščeni vsi davkoplačevalci, od katerih se ne more zahtevati, da bi dotične sklepe iskali na mestnih tablah, ki jih je komaj čitati.

VII. Resolucija.

Ponovno zahtevamo takojšnje zjednačenje direktnih davkov ter smatramo za nujno potrebno, da Narodna skupščina v najkrajšem času prejme z gotovimi spremembami načrt davčne reforme, ki je sedaj predložen Narodni skupščini v sklepanje. Pri tem zahtevamo, da se določena davčna stopnja zniža na 12%, kakor znaša najvišja stopnja za hišno-najemninski davek v drugih državah, ki je večinoma mnogo nižja ter znaša samo 3 do 8% ter da se ocenitev vrednosti lastnega stanovanja v Ljubljani določi za 50% nižje kakor v najem oddana, v okolici in na deželi pa se določi davek po številu sob.

Ker se z davčno reformo odlaga od leta do leta in s tem davkoplačevalce v Sloveniji neprimerno visoko oškoduje in nalaga mnogo večja bremena kakor ostalim davkoplačevalcem v državi, zahtevamo od vseh poslancev, zlasti slovenskih v Narodni skupščini, da zastavijo vse svoje moči v tem pogledu, da Narodna skupščina v najkrajšem času sprejme predloženi načrt zjednačenja davkov. Javno bomo nastopili proti vsakemu poslancu, ki bi skušal s kako demagogijo zavlačevati toliko nepotrebno in splošno zaželjeno davčno reformo v naši državi. Katera politična stranka bi preprečila davčno reformo, bo prevzela vso odgovornost za to škodo na se in jo bomo delali odgovorno za vse posledice.

G. minister soc. politike dr. Gosar in stanovanjska zaščita

Glasom časopisnih poročil, med temi tudi »Slovenca« je g. minister pri razpravi svojega proračuna pred finančnim odborom izjavil sledeče:

»Kaj se je glede stanovanjskega vprašanja storilo, je znano. Od 1. aprila dalje bo vse odvisno od hišnih posestnikov. Če bodo uvidevni, se bo stanovanjska zaščita končala, če tega ne bo, se bo pojavila potreba za zaščito najemnikov.

Pozabil pa je pri tem nasloviti enak apel tudi na najemnike, kakor so to dosedaj navadno ministri napravili. Ne samo od posestnikov, tudi od najemnikov je odvisno, če bodo končno videli potrebo sporazuma, ali ne. S takimi izjavami pa se

najemnikom že v naprej daje potuho in onemogočuje vsako sporazumljenje med posestniki in najemniki. Posestniki naj ministrove besede uvažujejo, treba pa je, da g. minister pozove tudi najemnike za drugačno postopanje in več uvidevnosti, kakor dosedaj. Nerazumljivo pa nam je, zakaj je g. minister stavil termin že 1. aprila, ker velja zakon do 1. maja 1928.

Dr. Jos. Regali:

Napačne odpovedi radi neplačane najemnine, žalitev, kvare stanovanj itd. Neumestnost zvišanja najemnine po odpovedi najem. predmeta.

Kakor znano, je novi stan. zakon z 29. X. 1927, ki velja od 1. novembra 1927 dalje, podaljšal v čl. 8 veljavnost čl. 10 stan. zak. z 15. V. 1925 do 1. maja 1928. Tudi med 1. novembrom 1927 in 1. majem 1928 more in sme torej hišni lastnik odpovedati stanovanje takemu najemniku, ki je bil pred 1. novembrom zaščiten in stanuje v stari hiši (izvzemši hiše malega lastnika vojnih vdov in sirot oz. drugi druge pred 1. nov. 1927 proste stare hiše) na 15 dni vsak čas iz razlogov podaljšane čl. 10, točki č-f) stan. zakona z 15. V. 1925. Če omenjeni najemnik ne plača dolžne najemnine v 2 mesecih, če izkorišča stanovanje zoper njegov namen, ali če stanovanje kvari na očito škodo lastnika; če živi najemnik ali podnajemnik pohujšljivo ali onemogoča s svojim ponašanjem prebivanje lastnika ali sonajemnikom ali pa če najemniki ali njegovi domačini razžalijo ali poškodujejo lastnika ali njegove domačine — ima lastnik pravico odpovedati vsak čas ter se ima najemnik izseliti v 15 dneh.

Te vrste odpovedi vlagati je po 1. novembru 1927 seveda pri okrajnih sodiščih, ki so zanje edino pristojni. Praksa bo stala glede takih odpovedi kakor vse kaže na stališču, da se imajo podajati v obliki odpovedi, ne pa v obliki tožbe. Če najemnik ne bo podal zoper tozadevno odpoved ugovorov v 8 dneh, bo postala odpoved po čl. 10 č-f) st. zak. z 15. V. 1925 oz. čl. 8 st. zak. z 29. okt. 1927. pravomočna ter bo predlagati 16. dan po pravomočnosti deložacijo pri okraj. sodišču. Če bo pa najemnik ugovarjal zoper tako odpoved, bo moral plačati lastnik takso 300 Din, nakar bo razprava in bo iztekla sodba. Stroške v takih slučajih nosi na vsak način vsaka stranka svoje lastne, bodisi, da lastnik pri razpravi vspe ali propade.

Hišni lastniki pa podajajo tozadevne odpovedi po podaljšanem čl. 10 č-f) stan. zak. z 15. V. 1925 iz zgoraj navedenih razlogov dostikrat često napačno. Lastniki navedejo v uradnem formularju dostikrat le, da odpovedujejo po čl. 10 č) ali d) ali e) ali f) cit. zakona oz. napiše to sodni pisarniški uradnik v odpovedni formular, tako da v odpovedi niso navedena posamezna določna dejstva in okolnosti niti priče, ki naj bi te okolnosti potrdile. Vse na ta način napravljene odpovedi po čl. 10 č-f) so neveljavne in jih mora sodišče zavrnuti, če odpovedanec ugovarja zoper nje. Po predpisih civ. pravdn. reda je treba v te vrste odpovedih natančno navesti že v odpovedi sami vse odpovedne razloge od prvega do zadnjega že v odpovedi sami; navesti je treba n. pr. Kdaj in s kakimi besedami oz. dejanji je bil lastnik razžaljen, kdaj in kako je najemnik kvaril stanovanje, od kdaj in koliko je zaostal dolžan na najemninu itd. ter predlagati za te trditve tudi dokaze. Šele pri razpravi, ki se vrši vsled ugovorov odpovedane stranke, lastnik ne more več navajati konkretnih odpovednih razlogov, ker je v smislu procesualnih predpisov to pri razpravi že prepozno in zamujeno. Če je lastnik vložil

napačno in pomanjkljivo odpoved, bo pri razpravi pogorel, čeprav šele pri razpravi navaja še tako utemeljene odpoved. razloge v smislu podaljšane čl. 10 lit. č-f. stan. zakona z 15. V. 1925 Pri ravno navedenih odpovedih je torej paziti, da je vse, kar ima lastnik navesti zoper odpovedano stranko, navedeno že v odpovedi sami.

*

Gode se slučaj, da lastnik odpove najemniku čisto pravilno in odpoved postane tudi pravomočna, tako da bi lastnik lahko brez vsega dosegel pri sodišču ob danem času deložacijo. Lastnik pa gre in po pravomočni odpovedi zahteva od najemnika višjo najemnino mesto dosedanje. Če najemnik novo najemnino sprejme in se lastnik in najemnik pri tem izrečno in nepobitno ne domenita, da ostane že pravomočna odpoved v veljavi v kljub izpremenjeni najemnini (to se v resnici v takih slučajih nikdar ne zgodi, ker noben najemnik, ki mu je odpovedano, ne bo delal lastniku uslug, ne da bi imel kaj od tega), je smatrati, da sta sklenila lastnik in odpovedani najemnik novo najemno pogodbo in je tako izgubila že pravomočna odpoved veljavnost. Če bi lastnik, ki ima zoper najemnika že pravomočno odpoved v rokah, povišal odpovedanemu najemniku najemnino in bi slednji tudi plačal povišek, bo vedno smatrati, da je odpoved izgubila svojo moč. Ne kaže torej in ni previdno, da bi najemnikom, ki jim je odpovedano, lastnik zviševal prejšnjo najemnino.

Vložitev napovedi

a) za dohodnino. Rok za vložitev napovedi za l. 1928. poteče dne 31. januarja 1928. Do tega roka mora vsakdo, čigar dohodki so zavezani dohodnini, vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zak. o osebnih davkih. Zasluzek telesnih delavcev ni zavezan dohodnini.

b) za rentnino. Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom l. 1927 niso izpremenili in se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih ali davčnih uradih.

Prijave za odmero davka od zasluzka telesnih delavcev za l. 1928.

1. Telesni delavci (delavke), ki opravljajo delo samostalno ali od delodajalca nezavisno (postrežki, dninarji, žagarji, ulični prodajalci raznih potrebščin in živil in tem podobni), morajo brez posebne poziva vložiti prijave do 31. januarja

1928 in napovedati zasluzek, ki ga bodo po vsej priliki dosegli v letu 1928.

2. V istem roku morajo vložiti prijavo delodajalci za svoje telesne delavce (delavke), če ne odvajajo davka z mesečnim, četrletnim seznamkom. V prijavi je treba navesti za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca zasluzek, ki ga bo po vsej priliki dosegel v l. 1928.

3. Delodajalci, ki odvajajo davek z mesečnimi seznammi (industrijska, rudarska, gradbena, železniška, hotelska, restavracijska in trgovska podjetja, slednja, ako kupčujejo »na debelo« ali »na debelo in na drobno«), morajo odpremiti pobrane zneske in predložiti sezname najkasneje do 14. vsakega meseca, delodajalci pa, ki odvajajo pobrane zneske s četrletnimi izkazi (vsi ostali delodajalci), pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrletja.

Delavci (delavke), ki niso dovršili (e) 18. leta, ali ki so prekoračili (e) 65. leto starosti, niso zavezani davku od zasluzka telesnih delavcev.

Prijave za odmero davka privatnih in samoupravnih nameščencev za leto 1928.

Vsi privatni nameščenci (med katere spadajo tudi kvalificirani trgovski in obrtni pomočniki) so dolžni do dne 31. januarja 1928 s posebno tiskovino, katero dobe pri davčnih oblastvih I. stopnje, prijaviti vse svoje službene prejemke, katere bodo prejeli po vsej priliki v l. 1928. bodisi v denarju, bodisi v naturalijah. Pravilnost prijave mora službodajalec potrditi s svojim podpisom.

Davek na poslovni promet.

1. Davkoplačevalci, katerih promet v letu 1927 ni presegel zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, potem vse svobodne profesije ne glede na velikost opravljenega prometa, so dolžni vložiti do dne 31. januarja 1928. predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčnega oblastva. Napovedati je promet minulega leta 1927.

2. Vsa podjetja, zavezana javni računodaji, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrati in podjetja, katerih promet je presegel v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predložiti najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrletja prijave ter hkratu plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet. Najkasneje do dne 31. januarja 1928 pa morajo predložiti splošno prijavo o celokupnem opravljenem prometu v letu 1927.

Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1928 dospo v plačilo neposredni davki I. četrletja 1928. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati zamudne obresti in narastle eksekucijske stroške.

Razno

Občni zbor društva hišnih posestnikov za Jesenice, Koroško Belo in Javornik se vrši v nedeljo, dne 29. januarja ob 3. uri popoldne v gostilni g. D. Tancerja na Jesenicah. Razen običajnega dnevnega reda bo poročal zvezni predsednik g. Frelj iz Ljubljane o novi davčni reformi in stanovanjskem vprašanju. Vsak posestnik bo dobil natančno poročilo kako mora postopati po novem stanovanjskem zakonu. Obenem se bo protestiralo proti čl. 69 fin. zak., ki hoče našo lastnino popolnoma omejiti pri prodaji in zakupu, torej vrednost zelo zmanjšati. Zato je potrebno, da se tega važnega zborovanja udeleže prav vsi posestniki, tudi če nimajo najemnikov ali niso člani društva. Odbor.

Naročnikom »Mojeja Doma«. V zadnji številki smo pojasnili o napredku, ki smo ga napravili pri izdajanju »Mojeja Doma« za l. 1928. Izhajal bode letos dvakrat na mesec, če ga bodo naročniki primerno podpirali in pravočasno plačevali naročnino, ki stane samo 20 Din letno. Današnji številki »Mojeja Doma« smo priložili vsem naročnikom izven Ljubljane položnice in prosimo, da se malenkostni znesek takoj nakaže, da lahko list redno izdajamo in z delom nadaljujemo. Vže v zadnji številki smo navedli vse nevarnosti, ki nam prete in ki jih bomo premagali samo z močno organizacijo. Posestniki naj to upoštevajo in vrše svojo dolžnost, če hočejo, da nam omogočijo spopolnitev prepotrebne organizacije. Vsi stanovni se zavedajo potrebe organizacij in tudi hišni posestniki ne smejo biti zadnji, kakor so bili dosedaj.

20 Din pa zmore vsak posestnik!

Prinašali bomo tudi razne poučne članke.

Ljubljanski in okoliški hišni posestniki se ponovno vabijo, da takoj poravnajo članarino za l. 1928. Dosedaj jih je to zelo malo napravilo.

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nadoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Vodovodni Instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Polljanska cesta številka 8

POSOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Stavbeno podjetje

MATKO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa
v to stroko spada-
joča dela.

Telefon št. 2095